

13. MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÁ INTEGRACE

- Vzájemné propojování ekonomik do společného celku
- Integrační proces se uskutečňuje 2 způsoby:

FEDERALISTICKÝ

- Typický pro USA
- Státy se nejprve spojí politicky a teprve potom ekonomicky

FUNKCIONALISTICKÝ

- Typický pro EU
- Nejprve se spojí ekonomicky a poté politicky

Podle stupně intenzity propojení rozlišujeme 5 integračních stupňů (integrační proces)

1. Pásmo volného obchodu

- Mezi státy jsou odbourávány cla a kvóty, které brání volnému pohybu zboží a služeb a vůči nečlenským státům má každá země svoji vlastní celní politiku (svůj vlastní celní sazebník – autonomní clo)

- **ESVO – EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ VOLNÉHO OBCHODU**

- Rok 1959
- Druhé seskupení, které vzniklo po 2. sv. válce
- Zakládajícími zeměmi byli: Velká Británie, Dánsko, Švédsko, Švýcarsko, Norsko, Španělsko, Portugalsko
- Vzniklo jako reakce na EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ UHLÍ A OCELI – ESVO (1951)
- V současné době pouze 4 státy – Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island

- **CEFTA – STŘEDOEVROPSKÁ DOHODA O VOLNÉM OBCHODU**

- 1993
- Následník RVHP
- Zakládající země: ČR, SR, Maďarsko, Polsko
- V roce 1996 přistupuje Slovinsko
- V roce 1997 přistupuje Bulharsko, Rumunsko
- V současné době má 8 členských států (země hlavně bývalé Jugoslávie)

- **BAFTA**

- V dnešní době již neexistuje
- Litva, Lotyšsko, Estonsko

- **NAFTA**

- Severoatlantská zóna volného obchodu

2. Celní unie

- Mezi členskými zeměmi jsou odbourávány cla i kvóty, ale vůči nečlenským zemím mají společnou celní politiku

- **BENELUX**

- 1948
- První celní unie v Evropě

- **ČR A SR**

- 1993
- Rozpad 1. 5. 2004 (vstup do EU)

- **EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ**

- 1967 vznik

3. Společný trh

- Celní unie a volný pohyb práce a kapitálu
- Neboli volný pohyb zboží, služeb, práce a kapitálu

Volný pohyb práce:

- Občané mohou pracovat bez pracovního povolení v jiné zemi a mají všechny výhody občanů země, kde pracují – právo na sociální zabezpečení

Volný pohyb kapitálu:

- Občané mohou investovat své prostředky v jakékoli zemi a v jakémkoli množství

- **EU – EVROPSKÁ UNIE**

- 1993 vznik
- Typický příklad společného trhu
- Svým programem přebrala společný trh
- Snaha o společnou bezpečnostní politiku

4. Hospodářská unie

- Společný trh a harmonizace
- Sladují monetární, fiskální, zdravotní a sociální politiku
- Snaží se přizpůsobit zákony

5. Politická unie

- Členské země mají společnou měnu a společnou centrální banku

- **EMU**

- 18 členských zemí
- Poslední vstoupili Estonsko, Lotyšsko

- **CENTRÁLNÍ BANKA**

- Vznikla 1. 7. 1998 – půl roku před zavedením bezhotovostních platebních styků v eurech
 - Květen 2014 – volby poslanců do EU parlamentu, celkový počet poslanců je 751 z toho je 21 českých

MEZINÁRODNÍ INSTITUCE MIMO EU

1. RADA EVROPY

- V současné době 47 členů
- Sídli ve Štrasburku
- Politická instituce vzniklá hned po 2. sv. válce
- Cílem je dodržování základních lidských práv (svoboda, demokracie) ale i zájem v oblasti vzdělání a kultury
- ČR je členem
- Součástí je soud pro lidská práva (diskriminace, problémy nevyřešené státními soudy)

2. SVĚTOVÁ OBCHODNÍ ORGANIZACE – WTO

- 1995 – Ženeva
- 157 členů
- Nástupce GATT – všeobecná dohoda o clech a obchodu (1949)
- Cílem byla liberalizace obchodu, omezování protekcionismu
- WTO musí dodržovat doložku nejvyšších výhod – země jsou povinny si navzájem poskytnout všechny výhody, které si poskytli nebo poskytnou

3. ORGANIZACE PRO EKONOMICKOU SPOLUPRÁCI A ROZVOJ – OECD

- 34 zemí
- 1961 – Paříž
- Organizace bohatých
- Cílem liberalizace obchodu a pomoc rozvojovým zemím
- Každý rok vydává analýzu ekonomické situace členských zemí

PODMÍNKY ČLENSTVÍ:

- země musí dodržovat lidská práva a zásady demokracie
- Země nesmí bránit volnému obchodu
- Platba členského vkladu, který se odvíjí od ekonomické síly státu (ČR 9 mld.)

VÝHODY ČLENSTVÍ:

- Posílení důvěry u zahraničních dodavatelů (investorů)
- Snadnější získávání úvěrů za výhodnější sazby od mezinárodních institucí
- Spolupráce členských zemí na výzkumných programech na vývoj nových výrobků
- Spolupráce v boji proti drogám, kriminalitě a terorismu
- Podporují studijní programy a stipendia
- Bojují za ochranu životního prostředí

MEZINÁRODNÍ FINANČNÍ INSTITUCE MIMO EU

1. EVROPSKÁ BANKA PRO OBNOVU A ROZVOJ

- 1990 – Londýn

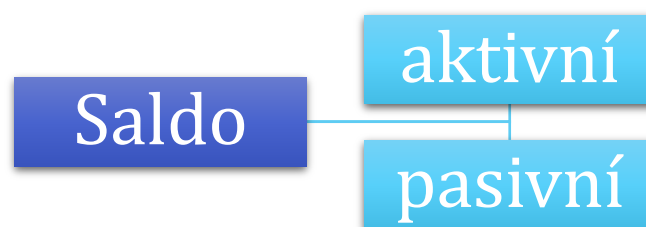
- Poskytovala úvěry postkomunistickým zemím, aby postupně mohli přejít k tržnímu systému
- Většina států má smíšený systém (tržní systém + zásahy státu)
- V současné době poskytuje úvěry především drobným podnikatelům – 70 % všech úvěrů, které poskytuje – zbytek poskytuje veřejnému sektoru na rozšiřování komunálních služeb
- Podnět k vzniku banky dal francouzský prezident Mitterand
- Akcionáři – členské státy EU + Japonsko + USA

2. MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ FOND – MMF

- 1944 – Bretton Woods
- Sídli ve Washingtonu
- Společně s *MEZINÁRODNÍ BANKOU PRO OBRANU A ROZVOJ*
- Člen MMF musí být současně členem světové banky
- ČR patřila mezi zakládající země
- V roce 1954 Sovětský svaz donutil ČR odstoupit
- Obnoveno v roce 1990 (členství)
- V současné době má měnový fond cca 190 členů

ÚKOLY MMF:

- Působí na stabilitu devizového kurzu
- Snaží se odstraňovat devizové omezení
- Snaha o úplnou směnitelnost nebo-li o konvertibilitu měny
- Podpora mezinárodní měnové spolupráce
- Snaha o vyrovnanou platební bilanci členských zemí

- Pokud má země saldo platební bilance pasivní tak MMF těmto zemím poskytuje krátkodobé úvěry
- ČR čerpala půjčku za úplnou směnitelnost koruny (česká koruna se může v jakémkoli množství směnit za jakoukoli měnu)
- Dále čerpala půjčku na dovoz ropy
- V současné době jsou všechny půjčky splaceny
- V současné době experti MMF sledují ekonomickou situaci a dávají rady na zlepšení ekonomického vývoje

ZDROJE MMF:

- Příspěvky členských zemí (podle ekonomické síly země je dán výše kvótu)
- SDR (zvláštní práva jednání) – měnová jednotka
- Řídícím orgánem je rada guvernérů (schází se jednou ročně společně se světovou bankou) – v září 2000 v Praze

- Fond sídlí ve Washingtonu
- V průběhu roku fond řídí VÝKONNÁ RADA, která má 24 členů

3. SKUPINA SVĚTOVÉ BANKY

- 5 institucí:

1. IBRD	• mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj
2. IDA	• mezinárodní asociace pro rozvoj
3. IFC	• mezinárodní finanční korporace
4. Multilaterální agentura pro investiční záruky	
5. Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů	

1. IBRD – Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj

- 1944
- Původní cíl byl shromáždit finanční prostředky pro obnovu zemí postižených 2. světovou válkou
- 1. půjčka byla Francii
- V současné době mají jiné úkoly:
 - Podporuje ekonomický rozvoj členských zemí a především podporuje rozvojové země
- Úvěry poskytuje pouze vládám (mají státní záruku) na 15-20 let

ÚVĚRY JSOU POSKYTOVÁNY:

- Na rozvoj dopravy a zemědělství
- Ochrana životního prostředí
- Energetika

VÝHODY:

- Nízké úrokové sazby
- Možnost odkladu splátek na 3-5 let
- Zdroje příjmů banky EMITUJE DLUHOPISY

2. IDA – Mezinárodní asociace pro rozvoj

- 1962 – přidružen k OSN
- Poskytuje úvěry nejchudším zemím světa za ještě výhodnějších podmínek než IBRD

VÝHODNĚJŠÍ PODMÍNKY:

- Bezúročné

- Odklad splátek až 10 let
- Splatnost až 50 let
- Platí pouze roční manipulační poplatek, který souvisí se správou úvěru
- Poskytuje poradenskou činnost do zvyšování vzdělanosti a kvalifikace obyvatelstva

ZDROJE:

- Vklady bohatých členů
- Emituje dluhopisy
- Od vzniku IDA půjčila 81 chudým zemím – 141 mld.